

Sibelius-opisto
Hämeenlinna

**MUSIIKINOPETUKSEN
OPETUSSUUNNITELMA**

2010

10.8.2010

SISÄLLYSLUETTELO

1	TOIMINTA-AJATUS	4
1.1	SIBELIUS-OPISTON ARVOT	4
1.2	OPPIMISKÄSITYS	4
1.3	OPISKELUYMPÄRISTÖ	5
2	OPETUKSEN RAKENNE	5
2.1	VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	6
2.1.1	työtavat	
2.1.2	tavoitteet ja keskeiset sisällöt	
2.1.3	opetusjärjestelyt	
2.1.4	oppilaaksi ottaminen	
2.1.5	oppilasarviointi	
2.1.6	todistus	
2.2	MUSIIKIN PERUSTASO	10
2.2.1	työtavat	
2.2.2	tavoitteet ja keskeiset sisällöt	
2.2.3	opetusjärjestelyt	
2.2.4	opiskeluaika	
2.2.5	suoritettavat kurssit, niiden tavoitteet ja sisällöt	
2.2.6	oppilasarviointi	
2.2.7	muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen	
2.2.8	todistus	
2.2.9	oppilaaksi ottaminen	
2.3	MUSIIKKIOPISTOTASO	16
2.3.1	työtavat	
2.3.2	tavoitteet ja keskeiset sisällöt	
2.3.3	opetusjärjestelyt	
2.3.4	opiskeluaika	
2.3.5	suoritettavat kurssit, niiden tavoitteet ja sisällöt	
2.3.6	oppilasarviointi	
2.3.7	muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen	
2.3.8	todistus	
2.3.9	oppilaaksi ottaminen	
3	OPINTOJA KOSKEVIA OHJEITA	20
3.1	musiikin esittäminen ja kuuntelu	
3.2	solistisen kurssin suorittamisen edellytykset	
3.3	opintojen ajoittuminen	
3.4	opintojen keskeytykset	
4	YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA	22
5	YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA	22
6	KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN	22

7	OPPILAITOKSEN ITSEARVIOINTI	23
8	MUUT MÄÄRÄYKSET	23
8.1	oppilaaksi ottaminen	
8.2	kurssit	
8.3	opinto-oikeuden epääminen	
LIITTEET	Instrumenttitaidon ja yhteismusisoinnin arviointi <u>LIITE 1</u> Musiikin perusteiden opetus ja arviointi <u>LIITE 2</u> Afroamerikkalaisen musiikin perusteet <u>LIITE 3</u> Opetushallituksen määrämät todistuskaavat <u>LIITE 4</u>	

1. TOIMINTA-AJATUS

Sibelius-opisto on taideoppilaitos, joka järjestää musiikin ja tanssin laajan oppimäärän taiteen perusopetusta. Opetuksella tuetaan oppilaan henkistä kasvua, luovuutta ja sosiaalisia taitoja.

Sibelius-opisto vahvistaa alueellista kulttuuritarjontaa ja tukee alueen kehitystä esittävän ja luovan sävel- sekä tanssitaiteen koulutuksen ja kulttuurin osaamiskeskittymänä.

”Musiikki on suuri henkinen voima,
joka panee ympäröivän elämän käymistilaan.”

Tauno Marttinen

1.1 SIBELIUS-OPISTON ARVOT

Annamme oppilaille valmiuksia luovaan musisointiin ja tanssiin. Tavoitteenamme on tukea oppilaiden henkistä kasvua ja persoonallisuuden lujittumista sekä luovuuden ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Opetuksen tehtävänä on ohjata oppilaita keskittymiseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Opetuksen tehtävänä on myös kansallisen musiikki- ja tanssikulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen, vuorovaikutus muiden taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa sekä kansainvälisen yhteistyön edistäminen. Opetuksen kehittämisessä otetaan huomioon musiikki- ja tanssialan ammattikoulutuksen ja työelämän asettamat vaatimukset.

Opetuksen tavoitteena on luoda suotuisat edellytykset hyvän musiikki- ja tanssisuhteen syntyemiselle ja musiikin sekä tanssin elämänikäiselle harrastamiselle sekä antaa valmiudet musiikki- ja tanssialan ammattiopintoihin. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaiden kehitystä heidän omista lähtökohdista.

1.2 OPPIMISKÄSITYS

Opetus pohjautuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on aktiivinen ja tavoitteellinen prosessi, johon yksilöllisten ominaisuuksien ja motivaation lisäksi vaikuttaa opiskeluympäristö. Opetuksessa otetaan huomioon, että oppilas valikoi ulkomaailmasta tulevaa informaatiota aiemman tietorakenteensa perustalta, jäsentää sitä aikaisempien taitojensa ja tietojensa pohjalta ja rakentaa näin kuvaa maailmasta ja itsestään tämän maailman osana. Vuorovaikutuksellisenä ja tilannesidonnaisena oppiminen liittyy olennaisesti siihen sosiaaliseen ja kulttuuriseen tilanteeseen, jossa se tapahtuu.

1.3 OPISKELUYMPÄRISTÖ

Sibelius-opistossa keskeistä on vuorovaikutus opettajan ja oppilaan välillä ja oppilaiden kesken. Koulutuksessa otetaan huomioon erilaiset oppimis-, työskentely- ja arviointitavat. Tavoitteena on luoda opiskeluympäristöön avoin, rohkaiseva ja myönteinen ilmapiiri. Hyvä opiskeluympäristö mahdollistaa oppilaan vuorovaikutustaitojen, aloitteen ja pitkäjänteisyyden kehittymisen. Se myös kannustaa oppilaan aktiivisuutta, luovuutta, itsenäistä ajattelua ja oppimismotivaatiota sekä mahdollistaa turvallisen kasvun ja kehityksen. Onnistumisen kokemukset, jotka musiikissa ja tanssissa usein syntyvät pitkäjänteisen työskentelyn kautta, kasvattavat oppilaan uskoa omaan kykyihinsä. Sibelius-opiston oppilaalla on mahdollisuus kykyjensä sekä taiteellisen ilmaisunsa tavoitteelliseen ja monipuoliseen kehittämiseen.

2 OPETUKSEN RAKENNE

Musiikki

Laajan oppimäärän mukainen musiikin perusopetus muodostuu musiikin perustason ja sille rakentuvan musiikkiopistotason opinnoista sekä niitä edeltävästä varhaisiän musiikkikasvatuksesta. Perus- ja musiikkiopistotason opetus on tarkoitettu pääasiassa kouluikäisille lapsille ja nuorille. Varhaisiän musiikkikasvatus on tarkoitettu alle kouluikäisille lapsille.

Tanssi

Laajan oppimäärän mukaiset tanssiopinnot muodostuvat perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Opetus on tarkoitettu pääasiassa kouluikäisille lapsille ja nuorille. Perusopinnoista edeltävää, varhaisiän tanssikasvatusta annetaan alle kouluikäisille lapsille.

2.1 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatus sisältää perhemuskarin, musiikkileikkikoulun ja soitinvalmennustoiminnan. Lapset ovat oman ikäistensä ryhmissä, alle 3-vuotiaat yhdessä läheisen aikuisen kanssa. Laulamisen, soittamisen ja leikin avulla lapselle tulee halu laulaa ja soittaa sekä nauttia musiikin kuuntelusta itse esiintyen tai muita kuunnellen.

2.1.1 työtavat

Perhemuskari:

Vanhempien ja opettajan laulu innostaa myös lapsia laulamaan. Erilaiset sylileikit kuten körötykset, hypittelyt, keinuttelut ja sormileikit tukevat lapsen laulun ja puheen kehitystä. Pienimpien kanssa myös siiputellaan ja loruillaan. Musiikin mukana liikutaan piirileikeissä, tansseissa ja muussa musiikkiliikunnassa. Soitetaan kehosoittimia ja rytmisoittimia. Lasten kasvaessa soitinten määrää lisätään. Muita taiteita integroidaan opetukseen.

Musiikkileikkikoulu:

Lapset loruilevat, laulavat ja soittavat rytmisoittimia, isoimmat myös melodiasoittimia. Musiikin mukaan liikutaan luovasti, leikitään ja tanssitaan. Musiikkia opetellaan kuuntelemaan keskityneesti. Musiikin eri elementit tulevat leikinomaisesti käsitellyiksi. Elämyksellisyys on olennainen tekijä. Musiikkia ja muita taidemuotoja yhdistellään luovasti ja leikkisästi. Musiikin perusteiden alkeita opetellaan leikinomaisin keinoin kunkin ryhmän edellytysten mukaan.

Soitinvalmennus:

Syyslukukauden aikana soitonopettajat esittelevät muskaritunneilla 6-vuotiaille musiikkileikkikoululaisille soitinvalmennussoittimia. Lukukauden lopussa lapset valitsevat haluamansa soittimen ja kevätlukukauden alussa alkavat soittotunnit, joita lapsi saa 10 kertaa 15 minuuttia kerrallaan. Soitinvalmennusjakson lopussa järjestetään ryhmien omat Soittajaiset. Ainoastaan piano tai nokkahuilu tulee olla lapsella oma, muut soittimet voidaan lainata Sibelius-opistolta. Soittimet palautetaan jakson päätyttyä. Lapsi voi pyrkiä soitinoppilaaksi kevään sisäänpääsykokeissa.

Musiikkileikkikoulutoiminta päiväkodeissa:

Sibelius-opisto järjestää musiikkileikkikoulutoimintaa toimialueensa päiväkodeissa.

Päiväkodissa tulee olla toimintaan soveltuva tila ja välineistö. Ryhmiä on 3-6 -vuotiaille lapsille, ja oppitunti 1x45 min/ vko, mahdollisesti soitinryhmille lähivuosina 1x60 min/vko.

Musiikkileikkikoulunopettaja toimii yhteistyössä päiväkodin henkilökunnan kanssa. Päiväkoti toimii myös linkkinä lasten perheisiin. Tavoitteena on, että musiikkileikkikoulusta tulisi luonteva osa päiväkodin toimintaa sisältäen juhliin ja muihin tapahtumiin osallistumisen. Soitinkollegiot järjestävät mahdollisuuksien mukaan soitinesittelykonsertteja päiväkodeissa.

Soitinvalmennus toteutetaan päiväkodeissa soveltaen päätoimipaikan opetussuunnitelmaa. 6-vuotiaiden ryhmät voivat olla pienkanteleryhmiä, myös muut soitinryhmät ovat mahdollisia. Soitinesittelyt tunneilla pitää pääosin musiikkileikkikoulunopettaja. Päiväkotimuskarilainen voi halutessaan osallistua varsinaiseen soitinvalmennukseen päätoimipaikassa sekä sivutoimipaikoissa opettajaresurssien mukaan. Vanhemmat kutsutaan kaikille yhteiseen soitinvalmennuksen tiedotustilaisuuteen.

2.1.2 tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Perhemuskari:

Suomalaista kansanperinnettä, perinnemusiikkia sekä uutta pienten lasten musiikkia käyttämällä perheet oppivat nauttimaan musiikin ja musiikkileikkien suomasta iloisesta yhdessäolosta. Pienimmillä muskarilaisilla toiminta tapahtuu aluksi aikuisen kautta. Iän karttuessa lasta rohkaistaan yhä itsenäisempään toimintaan. ”Minä kuulen, näen, haistan, tunnen, liikun, keksin, löydän, muistan, osaan” –tyyppisten elämysten kautta autetaan lapsen kokonaisvaltaisen persoonallisuuden kasvua, syvennetään lapsen tunne-elämää ja rikastetaan mielikuvitusta.

vauvat:

Lapsi havahtuu musiikkiin ja muihin vauvoihin. Musiikki, erityisesti äidin tai isän laulu tulee tärkeäksi. Lapsi nauttii musiikkileikeistä ja musiikkiliikunnasta, jossa vanhemman sylissä saa kokea vauhdin hurmaa ja liikunnan rytmiä turvallisesti.

1-2 –vuotiaat:

Lapset totuttelevat yhdessäoloon muiden lasten ja aikuisten kanssa sekä oppivat sosiaalisia taitoja ryhmässä olemiseen. Lapset nauttivat yhä enemmän musiikista ja vanhempiensa kanssa yhdessä musiikin avulla leikkimisestä. Lapsi alkaa käyttää ääntään laulamiseen ja lorutteluun, mikä tukee kielen kehitystä. Myös erilaiset liikuntaleikit tukevat monipuolisesti lapsen kehitystä.

Musiikkileikkikoulu:

Musiikkileikkikoulun tavoitteena on herättää lapselle myönteinen asenne ja kiinnostus musiikkia kohtaan. Opetus etenee lapsen kehitysvaiheiden mukaan huomioiden yksilöllisesti ryhmän tason (lasten ikä ja erilaiset oppijat). Musiikin tiedollisten ja taidollisten valmiuksien luomisen lisäksi musiikkileikkikoulun tärkeitä tehtäviä ovat lapsen kokonaispersoonallisuuden tasapainoinen kehittäminen ja sosiaalisen kasvun tukeminen.

Musiikkileikkikoulusta lapset saavat valmiuksia musiikin kuunteeluun ja soiton opiskelun aloittamiseen. Musiikkileikkikoulu tekee monipuolista yhteistyötä muiden taiteenalojen toimijoiden kanssa.

3-5 –vuotiaat:

Musiikkileikkikoulutoiminta on tavoitteellista musiikkikasvatusta, jonka opetus koostuu dynamiikan, sointiväriin, rytmin, melodian, harmonian ja muodon alkeiden opettamisesta. Lasten iän karttuessa musiikin peruselementit tulevat tutuiksi ja niitä aletaan visualisoida sekä nimetä. Käsitemparien avulla musiikin muotojen ja rytmien tajuaminen vahvistuu. Laulujen ja lorujen omaksumiskyky sekä laulu- ja soittotaito kehittyvät. Lasten mielikuvitus rikastuu luovissa musiikkileikeissä. Motoriikka ja koordinaatiokyky kehittyvät erityisesti musiikkiliikunnassa sekä soitinten hallintaan liittyvissä harjoitteissa. Musiikkileikkikoulutoimintaan kuuluu myös osallistuminen erilaisiin konsertteihin ja mahdollisiin muihin ajankohtaisiin musiikillisiin tapahtumiin (esiintyjinä ja kuulijoina).

6-vuotiaat:

Opetus pohjautuu aiemmin opitulle ja sisältää uusia vaativampien asioita. Toki edelleen leikinomaisuus ja luovuus ovat tunteilla läsnä. Lukuvuoden aikana lapset kokoavat tehtäväkansion mm. musiikin perusteiden alkeista sekä tutustuvat musiikin eri tyyllilajeihin. Melodiasoittimia käytetään opetuksessa enenevässä määrin ja kiinnostus muihin soittimiin, kuten jousi- ja puhallinsoittimiin kasvaa soitinten esittelyjen yhteydessä ja huipentuu soitinvalmennukseen. Rytmimerkit ovat tulleet tutuiksi ja soitinopintojen myötä alkavat tutustumisretket nuottien maailmaan.

Soitinvalmennus:

Soitinten esittely soitinvalmennusta varten ennen jakson alkamista auttaa lasta löytämään itselleen sopivan ja mielenkiintoisen soittimen. Soitinvalmennusjakson aikana lapsi saa kokemuksia soittotunneilla käymisestä ja soittoläksyjen harjoittelusta, vanhempi harjoittelun seurannasta ja tunteille kuljettamisesta. Soitinopettaja muodostaa kuvan lapsen motivaatiosta soittaa valittua soitinta ja hänen fyysisestä ja musikaalisesta soveltuvuudestaan kyseiseen soittimeen. Soitinvalmennusjakson perusteella lapselle vanhempineen selviää, onko lapsella valmiuksia pyrkiä varsinaiseksi soitinoppilaaksi perusasteen opintoihin valitsemassaan soittimessa.

2.1.3 opetusjärjestelyt Opetusryhmissä on 6-14 lasta ikäryhmästä riippuen. Jokaista ryhmää opettaa yksi opettaja.

Perhemuskari (lapset ryhmissä vanhempansa kanssa)

- vauvat 3-6kk 45 min kerran viikossa 8 – 9 kertaa
- vauvat 6-10kk 45 min kerran viikossa 8 – 9 kertaa
- 1-vuotiaat 45 min kerran viikossa
- 1½-vuotiaat 45 min kerran viikossa
- 2-vuotiaat 45 min kerran viikossa

Musiikkileikkikoulu

- 3-vuotiaat 45 min kerran viikossa
- 4-vuotiaat 60 min kerran viikossa
- 5-vuotiaat 60 min kerran viikossa
- 6-vuotiaat 45 min kaksi kertaa viikossa

6-vuotiailla soitinvalmennusta 15 tai 20 min 10 kertaa kevätlukukaudella.

Päiväkotimuskarit

- kaikki ikäryhmät 45 min kerran viikossa

6-vuotiailla mahdollisuus osallistua soitinvalmennukseen

2.1.4 oppilaaksi ottaminen

Musiikkileikkikoulussa opiskelevat alle kouluikäiset lapset, jotka sijoitetaan ryhmiin ilmoittautumisaikana ilmoittautumisjärjestyksessä lukuvuodeksi kerrallaan. Ryhmiin sijoittelussa käytetään tarvittaessa arvontaa.

2.1.5 oppilasarviointi Soitinvalmennukseen osallistuneista oppilaista musiikkileikkikoulunopettaja ja soitonopettaja antavat arviot opiston sisänpääsykoelautakunnalle.

2.1.6 todistus

Oppilaat saavat todistuksen opiskelustaan Sibelius-opiston musiikkileikkikoulussa. Todistus jaetaan viimeisenä opiskelukeväänä tai poikkeuksellisesti muuna ajankohtana esim. paikkakunnalta muuton vuoksi.

2.2 MUSIIKIN PERUSTASO

Instrumenttiopetus, yhteismusisointi ja musiikin perusteet muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden.

2.2.1 työtavat

Solistisia oppiaineita opiskellaan pääsääntöisesti yksityisopetuksena viikoittain tapahtuvilla opetustunneilla sekä mahdollisesti myös ryhmätunneilla. Musiikin perusteiden ja yhteismusisoinnin opetus on ryhmäopetusta. Opintojen eri vaiheissa työskentely voi tapahtua säännöllisten viikoittaisten oppituntien lisäksi myös työpajoissa, periodeina tai projekteina.

Musiikin perustason opetuksessa merkittävänä tavoitteena on innostaa ja motivoida nuoria laadukkaaseen musiikin tekemiseen yhdessä muiden kanssa. Yhdessä soittaen oppilaat saavat käsitöksen musiikin merkityksestä osana ihmisten välistä vuorovaikutusta. Kuuluminen erilaisiin kokoonpanoihin ja tyyllisesti vaihteleva, vaikeusasteeltaan sopiva ohjelmisto tukee parhaiten oppilaan musiikillista kehitystä.

Musiikin perusteiden opinnot luovat pohjan musiikilliselle yleisvistykselle. Musiikin perusteiden ryhmissä työskennellään monipuolisesti laulaen, soittaen, kuunnellen ja kirjoittaen.

2.2.2 tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Musiikin perustason opintojen tavoitteena on, että oppilas

- oppii musiikin esittämiseen ja yhteismusisointiin tarvittavia instrumenttitaitoja
- oppii lukemaan, kirjoittamaan, kuuntelemaan ja tuntemaan musiikkia
- kehittää musiikillista ilmaisukykyään ja esiintymistaitoaan.

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on perehtyminen pääinstrumentin perustekniikkaan ja -ohjelmistoon sekä yhteismusisoinnin perusteisiin. Säännöllinen esiintyminen on osa opintoja. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä.

Musiikin perusteet on musiikin laajan oppimäärän opetukseen kuuluva, instrumenttiopetuksen rinnalla etenevä ainekokonaisuus, jonka tarkoituksena on kehittää oppilaan käytännön muusikkoutta ja musiikillista ajattelua. Soitonopetus ja musiikin perusteiden opetus ovat aktiivisessa vuorovaikutuksessa keskenään.

Afroamerikkalaisen musiikin perusteiden tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat pop/jazz-musiikin perusasioihin sekä antaa opiskelijoille taitoja jotka tukevat oman instrumentin soittamista ja laulamista yhtyeessä. Tavoitteena on myös antaa opiskelijalle valmiudet jatkaa musiikin opiskelua joko musiikkiopistotasolla tai 2.-asteen ammatillisessa koulutuksessa.(ks. LIITE 3)

2.2.3 opetusjärjestelyt Oppilaalla on solistinen pääaine, minkä lisäksi oppilas osallistuu perustason opetusohjelman mukaisten musiikin perusteiden opetukseen sekä yhteissoiton opiskeluun. Opinnot painottuvat joko klassiseen musiikkiin tai afroamerikkalaiseen musiikkiin.

Solistisen pääaineen oppitunnin pituus on pääsääntöisesti 45 minuuttia. Sinä lukuvuonna, jolloin oppilas suorittaa 3. perustason oppilaalla on mahdollisuus 60 minuutin soittotuntiin.

Suoritettuaan pääaineessaan 2. perustason (laulussa 1. perustason) oppilaalla on mahdollisuus anoa vuosittain erikseen myönnettävää oikeutta sivuaineopintoihin. Sivuaineopetusta järjestetään ensisijaisesti niille oppilaille, jotka suuntautuvat musiikin ammatilliseen koulutukseen. Solistisen sivuaineen oppitunnin pituus on 30 minuuttia.

Yhteismusisointiin tulee osallistua viimeistään kolmannesta opintovuodesta alkaen. Orkesterisoitinoppilaat osallistuvat yhtye- ja orkesterisoittoon. Kitara-, kantele-, nokkahuilu- ja harmonikka- ja lauluoppilaat yhteismusisointiin tai kuoroon. Piano-oppilaiden yhteismusisointi toteutuu musiikin perusteiden ja vapaan säestyksen yhteydessä. Lisäksi piano-oppilaat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan kuorotoimintaan, säestyksiin, 4-käteissoittoon ja yhtye-soittoperiodeihin.

Ennen varsinaiseksi oppilaaksi hyväksymistä, oppilaalle voidaan mahdollisuuksien mukaan tarjota valmennusopetusta. Afroamerikkalaisen musiikin soitinvalmennuksena toimii Kiitorata. Tarkoituksena on tutustuttaa soitto-opintoihin pyrkiviä lapsia erillisiin afroamerikkalaisen musiikin perussoittimiin. Toisaalta totutellaan jo alusta alkaen yhteissoittoon. Valmennusjakson tarkoituksena on myös antaa opettajille tietoa musiikkiopistoon pyrkivien motivaatiosta ja suuntautumisedellytyksistä afroamerikkalaisen musiikin jatko-opiskeluun musiikin perusteella.

Perustasolla annetaan opetusta seuraavissa oppiaineissa tai oppiaineryhmissä sen mukaisesti, miten oppilaitoksen johtokunta vuosittain päättää:

- a) **Instrumentitaidot** (solistiset oppiaineet): puhallinsoitinten-, jousisoitinten-, lyömäsoitinten-, harpun-, pianon-, cembalon-, urkujen-, kitaran-, harmonikan-, kanteleen-, rumpujen-, sähkökitaran- ja sähköbassonsoitto sekä laulu
- b) **Musiikin perusteiden** opintoihin kuuluvat musiikin perustasolla:
 - musiikin perusteet (Mupe) 1-3
 - yleisen musiikkitiedon peruskurssi (YMT)
 - afroamerikkalaisen musiikin perusteet (AMP)
 - afroamerikkalaisen musiikin historia (AMH)

Musiikin perusteet aloitetaan pääsääntöisesti 9-10 -vuotiaana soitonopettajan ja musiikin perusteiden opettajan harkinnan mukaisesti. Harkinnassa otetaan huomioon mm. oppilaan ryhmätyöskentelytaidot, motorinen kehitys ja soittimen hallinta. Opetus järjestetään 45–90 minuutin ryhmäopetustunteina. Opinnot etenevät ilman välivuosia, oppilaiden tieto- ja taitotason huomioiden. Jokaisen ryhmän kokoonpanoon kiinnitetään erityistä huomiota siten, että ryhmä tukisi ja vahvistaisi kaikkien jäsenensä oppimista ja motivaatiota. Muualla ainetta opiskelleet oppilaat sijoitetaan tieto- ja taitotasonsa mukaiseen ryhmään.

Yleinen musiikkitieto ja Afroamerikkalaisen musiikin historia suoritetaan yhden lukuvuoden aikana musiikki perusteiden opintojen jälkeen. Opetus järjestetään 90 minuutin ryhmäopetustunteina. Niiden lisäksi suoritukseen sisältyy lisäksi erilaisia tehtäviä, musiikin kuuntelua ja konserttikäyntejä. Kurssin voi suorittaa myös omatoimisesti tekemällä annetut tehtävät ja osallistumalla tenttiin.

c) **Yhteismusisointi:** yhtye- ja kuorolaulu, yhtye- ja orkesterisoitto ja kamarimusiikki

Jousiorkesterit:

Janne-jouset (n. 8-12v.)

Cool'arco (n. 10-14v.)

Kamariorkesteri (n. 14-20v., vaaditaan vähintään pt 3 instrumentitaidot)

Puhallinorkesterit:

Puhkis (n. 9-12v.)

Puhuri (n. 13-18v.)

Juniori Big Band (n. 15-21v.)

Miniharmonikat (n. 8-12v.)

Harmonikkaorkesteri (n. 12-20v.)

Kitaraorkesteri

Pienyhtyeitä soitinryhmittäin

Kuorot:

Janakkalan toimipisteen oppilaskuorot

Tyttökuoro Aurorina (yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan srk kanssa)

Hml:n poikakuoro (yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan srk kanssa)

Aurora nuorisokuoro (yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan srk kanssa)

Vanajan nuorisokuoro (yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan srk kanssa)

Afroamerikkalaisen musiikin yhteissoitto on solistisen pääaineen oppitunteihin liittyvä osa. Tällöin oppilas saa opetusta oman soittimensa soittamiseen yhtyeessä.

- d) **Opetusta järjestetään myös seuraavissa oppiaineissa tai oppiaineryhmissä:** kansanmusiikki, vapaa säestys ja improvisointi sekä muut solististen oppiaineiden sovellukset ja musiikin teknologia, tanssi sekä musiikkiin liittyvät muut taide- muodot.

2.2.4 opiskeluaika

Opiskeluaika perustasolla on 6 lukuvuotta tai alle 10-vuotiaana aloittaneilla 16 vuoden ikään saakka. Oppilaalle, jolla edellä mainittu ikäraja ylittyy tai opiskeluvuodet tulevat täyteen, rehtori voi myöntää hakemuksesta lisävuosia perustason päättötodistukseen vaadittavien tasosuoritusten suorittamiseen.

Musiikin perustason opintojen laskennallinen kokonaislaajuus on 665 tuntia, joista instrumenttitaidot ja yhteismusisointi ovat 385 tuntia ja musiikin perusteet 280 tuntia.

2.2.5 opintosuoritukset, niiden tavoitteet ja sisällöt

Perustasolla noudatetaan pääsääntöisesti Suomen musiikkioppilaitosten liiton vahvistamia tasosuosituksia ja opintosisältöjä. Afroamerikkalaisen musiikin opintojen osalta noudatetaan Sibelius-opiston omia vaatimuksia, jotka pohjautuvat Pop/jazz konservatorion tasosuoritusvaatimuksiin.

Perustason päättötodistuksen saamiseksi vaadittavat tasosuoritukset:

Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi

- tasosuoritus 3 (laulu tasosuoritus 2)
- yhteismusisointia vähintään 4 lukuvuoden aikana

Musiikin perusteet

- Musiikin perusteet taso 3 (Mupe 3) / Afroamerikkalaisen musiikin perusteet AMP
- Yleinen musiikkitieto (YMT) / Afroamerikkalaisen musiikin historia (AMH)

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene suorittamaan Suomen musiikkioppilaitosten liiton vahvistamien suositusten mukaisia tasosuorituksia, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opetuksen toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

2.2.6 oppilasarviointi

Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin, niin että oppilaalle jää selkeä kuva omasta kehityksestään.

Oppilaalle tiedotetaan seuraavista arvioinnin periaatteista: arvioinnin tehtävät ja kohteet, arviointikriteerit, arvioinnin oikaiseminen ja päättötodistuksen sisältö.

Oppilas saa vuosittain kirjallisen palautteen instrumenttitaidoissa ja musiikin perusteiden opinnoissa edistymisestään. Yhteismusisoinnista annetaan osallistumismerkintä. Kaikista tasosuorituksista annetaan kirjallinen palaute.

Musiikin perustasolla instrumenttitaitojen ja yhteismusisoinnin arvioinnin pääkohteita ovat instrumentin hallinta, musiikillinen ajattelu ja ilmaisu, yhteismusisoinnin perustaidot, yleiset valmiudet ja osaamisen erityisalueet. (ks. LIITE 1)

Instrumenttiopintojen arviointi

Instrumenttiopinnoissa edistyminen arvioidaan vuosittain kirjallisesti. 1. perustason suorituksista oppilas saa kirjallisen palautteen. Instrumenttiopintojen 2. perustason ja päättösuoritukset (3. perustaso, laulussa 2. perustaso) arvioidaan asteikolla 1–5 sekä kirjallisella palautteella. (ks. LIITE 1)

Arvosana-asteikko:

Erinomainen 5
Kiitettävä 4
Hyvä 3
Tyydyttävä 2
Hyväksytty 1

Instrumenttiopintojen tasosuoritusten arvioijat:

1. oppilaan oma opettaja yhdessä toisen opettajan kanssa
2. – 3. perustaso pj. ja vähintään 2 jäsentä, joista toinen oppilaan oma opettaja. Oma opettaja osallistuu arviointiin, mutta ei anna suorituksesta arvosanaa.

Yhteismusisoinnin arviointi:

Ohjaava opettaja antaa vuosittain osallistumismerkinnän sekä tiedot kokoonpanoista ja osallistumisajoista toimistoon.

Musiikin perusteiden arviointi:

Opintojen aikana oppilas saa säännöllisesti palautetta. Oppilas tekee vähintään joka toinen vuosi tasosuorituksen, jonka opettaja arvioi asteikolla hyväksytty - uusittava. Musiikin perustason päätösuoritus tehdään, kun kaikki musiikin perusteiden tavoitteet on saavutettu ja oppilas hallitsee oppimäärän kokonaisuudessaan. Siihen sisältyy asioiden hallinta kirjallisesti ja suullisesti, annettu-

jen tehtävien suorittaminen sekä konsertti- tai muihin projekteihin ja konserttikäynteihin osallistuminen. Musiikin perusteiden päättösuoritus arvioidaan numeraalisesti, yleinen musiikkitieto asteikolla hyväksyty/uusittava. Päättösuorituksen arvioi opettaja yhdessä toisen opettajan kanssa. Arviointi perustuu jatkuvaan näyttöön. (ks. LIITE 2)

Afroamerikkalaisen musiikin perusteiden päättötodistuksen arviointiperusteet liitteessä (LIITE 3)

2.2.7 muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen

Muualla aineita opiskellut voi suorittaa ainekokonaisuuden tai osia siitä opettajan kanssa erikseen sovittavalla näyttökokeella. Mahdollisista muualla suoritettavista korvaavista opinnoista sovitaan rehtorin kanssa.

2.2.8 todistus

Sibelius-opistossa opiskelusta annetaan opiskelun päättyessä ja aina pyydettyä opiskelutodistuksena matrikkeliote, jossa käyvät ilmi opiskeluaika ja opinnot sekä suoritettut tasosuoritukset. Perustason hyväksytyistä tasosuorituksista annetaan perustason päättötodistus opetushallituksen musiikkiopistojen opetussuunnitelman perusteissa määräämien todistuskaavojen mukaisesti.

Opetushallituksen määräämät todistuskaavat ovat opetussuunnitelman liitteenä (LIITE 4).

2.2.9 oppilaaksi ottaminen

Perustasolla voivat opiskella henkilöt, joilla on edellytykset opiskella sen opinto-ohjelman mukaisesti ja ovat hyväksyty oppilaiksi oppilaitoksen johtokunnan vahvistamien perusteiden mukaisesti.

2.3 MUSIIKKIOPISTOTASO

2.3.1 työtavat

Musiikkiopistotasolla yhteismusisoinnin merkitys oppilaan muusikoiden kehittämisessä korostuu. Instrumenttiopetus, yhteismusiointi ja musiikin perusteet täydentävät toisiaan ja rakentavat yhdessä pohjan osaamiselle, jonka varaan itsenäinen musiikinharastus ja mahdolliset myöhemmät ammattiopinnot voivat rakentua. Oppilaan opinto-ohjelma pyritään rakentamaan niin, että yhteismusisoinnin muodot ovat monipuolisia ja opetuksen tavoitteet toteutuvat jokaisen oppilaan kohdalla pääinstrumentista riippumatta. Oppimista edistävä koulutuksellinen näkökulma on aina ensisijainen toimintaa ohjaava tekijä.

Musiikin perusteiden opinnoissa työskennellään laulaen, soittaen, kuunnellen ja kirjoittaen. Musiikkiopistotasolla oppilas soveltaa tietojaan ja taitojaan mm. improvisointi-, sävellys-, ja sovitustehtävissä.

2.3.2 tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Musiikkiopistotason opintojen tavoitteena on, että oppilas

- kehittää edelleen musiikin perustasolla saavutettuja taitoja ja tietoja niin, että hän saa valmiudet musiikkiharrastuksen itsenäiseen jatkamiseen ja ammattiopintoihin
- laajentaa musiikin ja sen eri tyylien tuntemustaan sekä syventää kykyään luovaan ilmaisuun musiikin keinoin.

Instrumentti- ja yhteismusisointitaitojen opintojen keskeisenä sisältönä on kehittää oppilaan musiikillista ajattelua, pääinstrumentin soittoteknistä hallintaa ja ohjelmiston tuntemusta niin, että hän kykenee itsenäiseen työskentelyyn. Oppilas harjaantuu omaksumaan ja esittämään laajoja musiikillisia kokonaisuuksia sekä syventää kykyään musiikin tulkintaan ja musiikilliseen vuorovaikutukseen. Mahdolliset sivuaineopinnot ja valinnaiskurssit suunnitellaan tukemaan oppilaan musiikillista kehitystä ja laajentamaan hänen musiikillista näkemystään.

Musiikin perusteiden opetuksen tavoitteena on kehittää ja syventää edelleen oppilaan musiikillista ajattelua ja muusikon taitoja. Musiikkiopistotasolla opetellaan hahmottamaan laajempia musiikillisia kokonaisuuksia sekä ymmärtämään ja hyödyntämään musiikin lainalaisuuksia. Opinnoissa kulkee jatkuvasti mukana sovituksellinen, teoreettinen ja soinnullinen lähestymistapa. Opinnoissa hyödynnetään musiikkiteknologiaa ja mahdollisuuksien mukaan oppilaan soittotunneilla ja yhteismusisoinnissa soittamaa ohjelmistoa.

Afroamerikkalaisen musiikin perusteiden opistotasosten opintojen tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat afroamerikkalaisen musiikin perusasioihin syvällisemmin sekä antaa opiskelijoille taitoja

jotka tukevat oman instrumentin soittamista ja laulamista yhtyeessä. Tavoitteena on myös antaa opiskelijalle valmiudet jatkaa musiikin opiskelua 2.-asteen ammatillisessa koulutuksessa. (ks. LIITE 3)

2.3.3 opetusjärjestelyt Oppilaalla tulee olla solistinen pääaine, minkä lisäksi oppilas osallistuu musiikkiopistotason opetusohjelman mukaisten musiikin perusteiden opetukseen sekä yhteissoiton opiskeluun. Opinnot painottuvat joko klassiseen musiikkiin tai afroamerikkalaiseen musiikkiin.

Solistisen pääaineen oppitunnin pituus on pääsääntöisesti 60 minuuttia. Hyvin menestyneet oppilaat, jotka tähtäävät musiikkialan ammattiopintoihin voivat saada pitempiäkin soittotunteja (75-90 min).

Musiikkiopistotasolla annetaan opetusta seuraavissa oppiaineissa tai oppiaineryhmissä sen mukaisesti, miten oppilaitoksen johtokunta vuosittain päättää:

- a) **Instrumenttitaidot** (solistiset oppiaineet): puhallinsoitinten-, jousisoitinten-, lyömäsoitinten-, harpun-, pianon-, cembalon-, urkujen-, kitaran-, harmonikan-, kanteleen-, rumpujen-, sähkökitaran- ja sähköbassonsoitto sekä laulu.
- b) **Musiikin perusteiden opinnot** koostuvat kahden tai kolmen vuoden kokonaisuudesta. Ensimmäinen ja toinen vuosi painottuvat säveltämis- ja soitto-opintoihin (OS) sekä musiikin harmonian ja rakenteiden hahmottamiseen soittaen ja kirjoittaen (HO). Kolmas vuosi keskittyy analyttiseen ja teoreettiseen ymmärtämiseen (OT) ja se on suunnattu erityisesti ammattiopintoihin tähtäville oppilaille. Oppilas voi halutessaan korvata kolmannen vuoden opinnot (OT) lukion kolmella musiikinkurssilla. Opetus järjestetään ryhmätunteina 90–120 minuuttia viikossa.

Afroamerikkalaisen musiikin perusteiden ja yleisen musiikkitiedon opiskelu voidaan järjestää periodimuodossa pienestä opiskelijamäärästä johtuen. Opinnot etenevät ilman väli vuosia ja tähtäävät ammattiopintoihin. Muilla osastoilla tai paikkakunnilla opiskelleet oppilaat sijoitetaan tieto- ja taitotasonsa mukaan, ja mahdollisesti heille järjestetään täydentävää opetusta perustason ryhmissä tai periodimuotoisesti.

- c) **Yhteismusisointi:** yhtye- ja kuorolaulu, yhtye- ja orkesterisoitto, säestys, kamarimusiikki ja Mupe-projektit

Jousiorkesterit:

Kamariorkesteri (n. 14-20v., vaaditaan vähintään pt 3 instrumenttitaidot)

Puhallinorkesterit:
 Puhuri (n. 13-18v.)
 Juniori Big Band (n. 15-21v.)

Harmonikkaorkesteri (n. 12-20v.)
 Kitaraorkesteri

Pienyhtyeitä soitinryhmittäin

Kuorot:
 Janakkalan toimipisteen oppilaskuorot
 Aurora nuorisokuoro (yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan srk kanssa)
 Vanajan nuorisokuoro (yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan srk kanssa)

- d) **Vapaasti valittavat opinnot:** Improvisointi sekä muut solististen oppiaineiden sovellukset, yhteismusisointi, vapaa säestys, tanssi, erilliset projektit ja kurssit ja musiikkiin liittyvät muut taidemuodot.

2.3.4 opiskeluaika

Opistoasteen päättötodistukseen vaadittavat kurssit on pääsääntöisesti suoritettava neljän opintovuoden kuluessa. Oppilaalle voidaan myöntää hakemuksesta lisävuosi opistoasteen päättötodistukseen vaadittavien kurssien suorittamiseen. Musiikkiopistotason opintojen laskennallinen kokonaislaajuus on 635 tuntia.

Hyvin menestyneille oppilaille, jotka tähtäävät musiikkialan ammattiin, voidaan antaa musiikkiopistotason opintojen jälkeistä lisäopetusta. Lisäopetuksen tavoitteena on tukea erityislahjakkaiden nuorten musiikillista kehitystä kohti ammattilaisuutta. Lisäopetusta saaville oppilaille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, johon kirjataan opintojen tavoitteet ja opiskeltavat aineet.

2.3.5 suoritettavat kurssit, niiden tavoitteet ja sisällöt

Musiikkiopistotasolla suoritetaan instrumenttitaidon ja musiikin perusteiden D kursseja, solistisessa sivuaineessa myös perustason suorituksia.

Musiikkiopistotason päättötodistuksen saamiseksi vaadittavat tasosuoritukset:

Instrumenttitaidot ja yhteismusisointi

- päättösuoritus D kurssi
- yhteismusisointia vuosittain

Musiikin perusteet

- opistotason säveltapailu (OS)
- harmoniaoppi (HO)
- opistotason teoria (OT) tai lukion kolme musiikin kurssia

Musiikkiopistotasolla noudatetaan Suomen musiikkioppilaitosten liiton vahvistamia tasosuosituksia ja kurssisisältöjä. Afroamerikkalaisen musiikin opintojen osalta noudatetaan Sibelius-opiston kurssivaatimuksia.

2.3.6 oppilasarviointi Arvioinnin tehtävänä on ohjata opiskelun tavoitteiden asettamista ja auttaa oppilasta niiden saavuttamisessa. Arviointi tukee oppilaan hyvän itsetunnon kehittymistä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin, niin että oppilaalle jää selkeä kuva omasta kehityksestään. Arviointi on säännöllistä ja oppilas saa palautetta oppimisestaan jatkuvasti oppimistilanteissa.

Arviointimenetelmät mittaavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Oppilaalle tiedotetaan seuraavista arvioinnin periaatteista: arvioinnin tehtävät ja kohteet, arviointikriteerit, arvioinnin oikeaseminen ja päättötodistuksen sisältö.

Oppilas saa vuosittain kirjallisen palautteen instrumenttitaidoissa ja musiikin perusteiden opinnoissa edistymisestään. Yhteismusisoinnista annetaan osallistumismerkintä. Kaikista tasosuorituksista annetaan kirjallinen palaute.

Musiikkiopistotasolla instrumenttitaitojen ja yhteismusisoinnin arvioinnin pääkohteita ovat instrumentin hallinta, musiikillinen ajattelu ja ilmaisu, yhteismusisoinnin perustaidot, yleiset valmiudet ja osaamisen erityisalueet. (ks. LIITE 1)

Instrumenttiopintojen arviointi

Instrumenttiopinnoissa edistyminen arvioidaan vuosittain kirjallisesti opintokirjaan. Instrumenttitaitojen päättösuoritus arvioidaan asteikolla 1–5. (ks. LIITE1)

Arvosana-asteikko:	Erinomainen 5
	Kiitettävä 4
	Hyvä 3
	Tyydyttävä 2
	Hyväksytty 1

Instrumenttitaidot D kurssin arvioijat:

Puheenjohtaja ja vähintään 2 jäsentä, joista toinen oppilaan oma opettaja. Oma opettaja osallistuu arviointiin, mutta ei anna suorituksesta arvosanaa.

Yhteismusisoinnin arviointi

yhteismusisoinnista ohjaava opettaja tekee vuosittain osallistumismerkinnän opintokirjaan sekä antaa tiedot kokoonpanoista ja osallistumisajoista toimistoon.

Musiikin perusteiden kurssisuoritusten arviointi:

Opintokokonaisuus sisältää useita osakokeita, jotka opettaja arvioi yhdessä toisen opettajan kanssa asteikolla 1-5. Tunneilla tehdyt tehtävät voivat muodostaa osan arvioitavasta suorituksesta. (ks. LIITE 2)

Afroamerikkalaisen musiikin perusteiden arviointi perustuu opistotasolla jatkuvaan näyttöön, joka koostuu kirjallisista ja suullisista harjoitustöistä. Opistotason päättötodistukseen annetaan arvosana hyväksytystä kurssista asteikolla 1-5. Afroamerikkalaisen musiikin opistotason yleisen musiikkitiedon I-kurssi arvioidaan asteikolla hyväksyty/uusittava. Päättötodistukseen vaaditaan molemmat kurssisuoritukset. (ks. LIITE 3)

2.3.7 muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen

Muualla aineita opiskellut voi suorittaa ainekokonaisuuden tai osia siitä opettajan kanssa erikseen sovittavalla näyttökokeella. Mahdollisista muualla suoritettavista korvaavista opinnoista sovitaan rehtorin kanssa.

2.3.8 todistus

Musiikkiopistotasolla opiskelusta annetaan opiskelun päättyessä ja aina pyydettyäessä opiskelutodistus, jossa käyvät ilmi opiskeluaika ja opinnot sekä opintosuoritukset.

Musiikkiopistotason hyväksytyistä tasosuorituksista annetaan päättötodistus opetushallituksen musiikkiopistojen opetussuunnitelman perusteissa määräämien todistuskaavojen mukaisesti.

Opetushallituksen määräämät todistuskaavat ovat opetussuunnitelman liitteenä (LIITE 4).

2.3.9 oppilaaksi ottaminen

Musiikkiopistotasolla voivat opiskella henkilöt, jotka ovat suorittaneet musiikin perustason oppimäärän.

3 OPINTOJA KOSKEVIA OHJEITA**3.1 musiikin esittäminen ja kuuntelu**

Musiikki on tarkoitettu esitettäväksi, esiintyminen on erottamaton osa musiikinopiskelua. Tavoitteena on luonteva, vapautunut suhde musiikin esittämiseen ja hyvä itsetunto, joten erityistä huomiota kiinnitetään esiintymisjännityksen ja esiintymiseen mahdollisesti liittyvien muiden ongelmien hallintaan ja käsittelyyn. Esiintymiskoulutus alkaa samalla hetkellä kuin koko opiskelu ja etenee taitojen karttumisen myötä yhä vaativampiin yhteyksiin. Oppilaan on vuosittain osoitettava edistymisensä esimerkiksi esiintymällä matineoissa tai oppilaskonserteissa.

Musiikin kuuntelu on tärkeä osa musiikin opiskelua. Opiston tehtävänä on harjaannuttaa oppilaita monipuoliseen musiikin kuunteluun, totuttaa heitä käymään konserteissa ja muissa musiikkitilaisuuksissa sekä tehdä musiikkielämää tutuksi kullekin ikäkaudelle soveltuvalla tavalla.

3.2 instrumenttitaidon tasosuoritukset

Instrumenttitaiteiden tasosuoritukset voidaan tehdä, kun oppilas on opettajan johdolla harjoittanut ko. tasosuoritukseen vaadittavan määrän ohjelmistoon kuuluvia sävellyksiä ja ko. tasosuorituksessa esitettäväksi valittu ohjelma täyttää asianmukaiset vaatimukset.

3.3 opintojen ajoittuminen

Oppiaineiden ja opintosuoritusten ajoitus suunnitellaan siten, että opiskelu- ja tasosuoritukset jakaantuvat tasaisesti eri opintovuosille.

a) Musiikin perustaso

Musiikin perustaso-opinnot on pyrittävä aloittamaan mahdollisimman varhain, heti kun oppilaalla on psyykkiset ja fyysiset edellytykset opiskelun aloittamiseen.

Seitsemänvuotiaana opintonsa aloittavan oppilaan tulee pyrkiä suorittamaan pääaineensa 1. tasosuoritus noin 10-vuotiaana, 2. tasosuoritus viimeistään 13-vuotiaana ja 3. tasosuoritus opetussuunnitelman mukaisesti viimeistään sinä lukuvuonna, jona hän täyttää 16 vuotta. Tätä vanhempana opintonsa aloittavan oppilaan pääaineen tasosuoritukset on vastaavasti pyrittävä ajoittamaan tasaisin väliajoin opetussuunnitelmassa annettu enimmäisopiskelu-aika (6 vuotta) huomioon ottaen.

Musiikin perusteiden opiskelu aloitetaan pääsääntöisesti sinä kalenterivuonna, jolloin oppilas on 9-10 -vuotias. Opetussuunnitelman mukaiseen yhteismusisointiin oppilas osallistuu koko opiskeluajan.

b) Musiikkiopistotaso

Pääaineen D kurssi suoritetaan pääsääntöisesti neljän lukuvuoden kuluessa 3. perustason suorittamisesta.

Opetussuunnitelman mukaiseen yhteismusisointiin oppilas osallistuu koko opiskeluajan.

Musiikkiopistotasolla voidaan antaa opetusta myös musiikin ammatilliseen koulutukseen sisältyvissä oppiaineissa. Kyseiset kurssit suoritetaan kuitenkin ammattikorkeakoulussa tai Sibelius-

Akatemiassa. Kurssit voi suorittaa myös Sibelius-opistossa, jolloin arviointilautakuntaan kutsutaan jäsen ammattikorkeakoulusta tai Sibelius-Akatemiasta.

3.4. Opintojen keskeytykset

Opinnoista voi perustelluista syistä anoa rehtorilta joko osittain tai kokonaan vapautusta yhden lukuvuoden ajaksi menettämättä oppilaspaiikkaa.

4 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Hyvä toimiva vuorovaikutus opettajan, oppilaan ja oppilaan vanhempien välillä on edellytys avoimen, rohkaisevan ja myönteisen opiskeluilmapiirin luomisessa. Alle 16-vuotiaiden oppilaiden vanhemmat otetaan mukaan vuosittaisten opiskelutavoitteiden suunnitteluun (vanhempain vartit ja Mupen avoimet ovet).

5 YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Sibelius-opisto on mukana Hämeenlinnan kaupungin opetustoimen kulttuuristrategiaohjelmassa.

Hämeenlinnan ja Hämeenlinnan seudun koulujen ja päiväkotien kanssa toteutetaan erilaisia musiikillisia ja tanssillisia projekteja, soitinesittelyjä ja koululais-/päiväkotikonsertteja. Vanhusten palvelutaloissa järjestetään konsertteja.

Hämeenlinnassa toimivien musiikkiluokkien kanssa tehdään yhteistyötä musiikin perusteiden opetuksen ja soitonopetuksen järjestämisessä.

Lukiolaiset ja muut toisen asteen opiskelijat voivat sisällyttää Sibelius-opiston opintosuorituksiaan opetusohjelmiinsa.

Yhteistyötä tehdään myös lastenkulttuurikeskus ARXin, Vanajaveden opiston sekä muiden alueen kulttuuritoimijoiden ja oppilaitosten kanssa.

Valtakunnallista yhteistyötä tehdään muiden musiikkioppilaitosten, Suomen musiikkioppilaitosten liiton, Suomen tanssioppilaitosten liiton sekä pedagogisten yhdistysten kanssa.

Kansainvälisenä yhteistyönä tehdään konserttimatkoja ja pyritään löytämään Eu-alueelta yhteistyöoppilaitos, jonka kanssa voidaan toteuttaa oppilas- ja opettajavaihtoa.

6 KULTTUURIPALVELUJEN TUOTTAMINEN

Sibelius-opistossa tuotetaan kulttuuripalveluja järjestämällä esiintymisiä, konsertteja, produktioita, levytyksiä sekä tekemällä nuottimateriaalia ja muita opetukseen liittyviä julkaisuja.

Kulttuuripalvelujen tuottamisen lähtökohtana on pedagoginen tarkoituksenmukaisuus; elävän musiikki- ja tanssisuhteen vaaliminen ja käytännön muusikkona ja tanssijana kehittyminen. Kulttuuripalvelujen tuottaminen toteutetaan Sibelius-opiston omana toimintana sekä yhteistyössä eri tahojen kanssa.

7 OPPILAITOKSEN ITSEARVIOINTI

Itsearviointi on oleellinen osa opiston toiminnan kehittämistyötä. Jatkuvan kehittämistyön avulla Sibelius-opisto säilyttää haastavat ajanmukaiset opintosisällöt ja turvaa parhaan mahdollisen oppimisympäristön. Säännöllisesti käytävät kehityskeskustelut tukevat jokaista työyhteisön jäsentä henkilökohtaisesti ja varmistavat organisaation parhaan mahdollisen toiminnan. Toimintaa arvioidaan paitsi sisäisellä arvioinnilla, myös vertaamalla muiden vastaavien oppilaitosten toimintaan.

Sibelius-opiston itsearviointi toteutetaan pääsääntöisesti kolmen vuoden jaksoissa:

1. Oppimisen ja toiminnan arviointi oppilaiden ja kotien näkökulmasta.
2. Opetuksen ja toiminnan arviointi opettajien näkökulmasta.
3. Oppilaitoksen toiminnan kokonaisarviointi, sisäisen arvioinnin lisäksi mahdollinen ulkoinen arviointi.

8 MUUT MÄÄRÄYKSET

8.1 oppilaaksi ottaminen

Sibelius-opiston perus- ja musiikkiopistotason opetus on tarkoitettu pääasiallisesti kouluikäisille lapsille ja nuorille. Oppilaaksi ottamisesta päättää rehtori johtokunnan päättämien perusteiden mukaisesti.

Ensimmäinen opintovuosi perustasolla on koevuosi. Koevuoden aikana arvioidaan oppilaan soveltuvuus soittimeen ja opintoihin.

Oppilaitos tarjoaa vuosittain erikseen päätettävän määrän sosiaalisin perustein jaettavia vapaaoppilaspaikkoja.

8.2 tasosuoritukset

Opisto ottaa vastaan myös ulkopuolisten opiskelijoiden tasosuorituksia.

8.3. opinto-oikeuden epäminen

Rehtori voi evätä oppilaan opinto-oikeuden, mikäli käy ilmeiseksi, ettei hänellä ole edellytyksiä opintojen suorittamiseen kohtuullisessa ajassa. Ennen lopullista päätöstä rehtori keskustelee oppilaan, oppilaan huoltajan ja oppilaan opettajan kanssa.